

Meet mr. Perfect

November 2010 | Portret

Tom Ford is hét stijlicoon van deze tijd. Iedereen wil hem zijn en allemaal willen we zijn kleding dragen. Alles wat de modeontwerper aanraakt – of dat nu een zonnebrilencollectie is of een speelfilm – lijkt in goud te veranderen. Is dat terecht? Wat maakt Tom Ford zo bijzonder? Een portret van de meest invloedrijke modeman van dit moment.

Ondanks zijn schamele lengte van amper 1,70 meter is Tom Ford (49) zonder twijfel een van de grootste modeontwerpers die Amerika ooit heeft voortgebracht. De invloedrijke ontwerper is hét symbool van ultieme perfectie. Dat geldt voor zijn goed gesneden herenpakken, de genuanceerde geurtjes en zijn semi-intellectuele film *A Single Man*, maar ook voor zijn met marmer ingelegde winkel in Milaan, het buitenverblijfje in zijn geboortestreek Texas (waar hij zelfs de tractor zwart liet spuiten omdat het beter stond, maar dat terzijde) en – niet in de laatste plaats – zijn eigen verschijning.

“Je hoeft niet op mannen te vallen om te zien dat Tom Ford een lekker ding is,” zegt modejournalist John de Greef. “*Very well groomed*, altijd bruin en slank (geen ondergoed, volgens hem scheelt dat weer een laag) met extra fel oogwit en glanzend ivoor. Hij is beslist een *smooth talker* – maar absoluut geen gladjanus – die zijn optimistische gesprekston ook nog eens doorspekt met altijd leuke en ondeugende referenties aan seks. Dat ietwat opgeklopte gevoel voor *innuendo* was ook verrukkelijk zichtbaar in zijn werk voor Gucci en vooral in de advertenties voor deze firma.”

Seks, begeerlijk en aantrekkelijk, dat is het beeld dat Tom Ford projecteert op zijn persoon, in het verleden op huize Gucci en nu op zijn eigen collecties. Niet alleen hij en zijn mode, maar alles rond Tom Ford oogt slick & sexy. Van medewerkers tot kantoormeubilair – hij is een perfectionist. Het mag dan ook geen verrassing zijn dat alles, maar dan ook echt alles aan Tom Ford bestudeerd is. Zijn marketingmachine draait 24/7 door en elk ‘spontaan’ optreden voor de pers is gerepeteerd, maar hij weet zijn charme dwars door zijn zorgvuldige opgebrachte make-up te transporteren.

De Greef: “Ik herinner me nog goed zijn afscheidsshow’s – vier keer nam hij afscheid met zijn diverse mannen- en vrouwencollecties voor Gucci en Yves Saint Laurent. Geraffineerde toneelstukjes die beslist werkten. Je weet dat het allemaal voor de show is, maar toch heb ik me net als de rest van het publiek in 2004 vier keer helemaal gek zitten klappen in Milaan en Parijs.” Kortom, Tom Ford is behalve talentvol ook nog eens erg innemend. Is dat een mogelijke verklaring voor zijn succes? Hoe kan het dat alles wat Tom Ford aanraakt in goud lijkt te veranderen? Is het talent, keihard werken, domweg geluk of een combinatie daarvan?

Obsessie met Calvin Klein

“Het is een slim trucje dat hij steeds herhaalt,” zegt modeontwerper Hans Ubbink. “Hij is mr. Perfect in alles wat hij doet,” werpt stylist Bastiaan van Schaik tegen. “Het gaat bij hem om 50 procent hype en 50 procent genialiteit,” aldus James Veenhoff, oprichter van de Amsterdam Fashion Week. Wie er ook gelijk heeft, feit is dat stijl Tom Ford in het bloed zit. Geboren in Texas, niet bepaald een paradijs voor modeliefhebbers, maar met het geluk van een moeder die als Southern belle sterk gelooft in de kracht van uiterlijk, wordt Ford tijdens zijn jeugd jaren geen strobreed in de weg gelegd om zijn interesses te onderzoeken.

“Mijn ouders, beide makelaars, hebben me altijd alle vrijheid gegeven,” zegt Tom Ford daar zelf over in het boek *The House of Gucci*. “Wilde ik leren schilderen, dan zorgden zij voor

een leraar en verf. Wilde ik een jurk naaien? Dan kwam er stof. Ik ben altijd al visueel ingesteld geweest. Niet dat ik op mijn vijfde al kledingschetsen maakte, maar gingen mijn ouders een avondje uit dan herschikte ik wel snel alle meubels in de woonkamer.” Klinkt als de ideale jeugd, maar echt gelukkig is de kleine Ford in die tijd toch niet. Ford: “Opgroeien in Texas is moeilijk als je niet als je niet blank en protestants bent en bepaalde dingen doet. Zeker als je een jongen bent en geen football wilt spelen, op tabak kauwen vies vindt en niet de hele tijd dronken wilt worden.”

Het is dan ook een hele opluchting als Texas in Ford’s tienerjaren wordt verruild voor het meer easygoing Santa Fe, waar hij bovendien wordt herenigd met zijn stylish grannie. “Mijn oma en ik waren onafscheidelijk,” aldus Ford. “Ze droeg grote hoeden, had big hair, nepwimpers en enorme oorbellen van papier-maché. Ze was het soort persoon dat zei: ‘Oooh, vind je dat mooi schat? Nou, ga de winkel in en koop er gelijk maar tien van. Haar motto was plezier hebben en je eigen pad kiezen, ongeacht wat andere mensen daarvan vinden.”

Een wijze les die Tom Ford goed in zijn oren heeft geknoopt, want als er iemand is die zich door helemaal niets of niemand van de wijs laat brengen, dan is hij het wel. Als tiener trekt hij zich er al niets van aan dat andere kinderen hem besmuikt uitlachen vanwege zijn obsessie met Calvin Klein – Ford koopt Calvin Klein-lakens voor op z’n bed en verzamelt elk postzegeltje dat over de destijds stijlvolle jonge designer wordt gepubliceerd – en in zijn puberteit draagt hij wars van de heersende kledingcodes alleen wat hij zelf mooi vindt: Gucci-loafers, blauwe blazers en witte buttondown shirts. Elke dag de hele dag door, ongeacht of dat passend is of niet.

Kunstig geknipt schaamhaar

Het eigenzinnige dat Tom Ford al tijdens z’n jeugd in zich heeft, zet zich ook in de jaren daarna voort. Tijdens zijn studie kunstgeschiedenis aan de New York University (waar hij na een jaar alweer mee stopt omdat hij het ‘niks vindt’), zijn lucratieve bijbaantjes als model en acteur (“Ik verdiende er fantastisch mee, maar kon niet leven met de gedachte dat ik geen enkele controle had”) en gedurende z’n jaren aan de Parsons School of Design in New York waar hij anders dan de andere architectuurstudenten een modetwist weet te geven aan al zijn interieurontwerpen (“Waarom deze deur roze is en alle andere deuren beige? Gewoon, omdat dat mooi is”).

Typisch Ford, vindt stylist Roel Schagen. “Het is geniaal hoe hij altijd precies op het juiste moment met het juiste ding weet te komen – een roze deur past helemaal in dat plaatje. En wat dacht je van dat model in de campagne voor Gucci die haar slipje naar beneden trekt? Op zich niets schokkends, ware het niet dat je haar schaamhaar duidelijk ziet en wel in de vorm van een G – *obviously* van Gucci. Fantastisch, toch? Wat hij doet is vaak nét op het randje, maar het wordt nooit ordinair. Het is sexy, maar toch ook subtiel en chique. Tom Ford weet heel goed waar mensen hebbertig van worden – dat vind ik heel erg knap.”

Hoewel allang duidelijk is dat zijn hart in de mode ligt en niet in het inrichten van gebouwen – Ford verheugde zich naar eigen zeggen meer op de nieuwe editie van *Vogue* dan op z’n eigen projecten – studeert hij in 1986 aan de Parijse vestiging van zijn school toch af als architect. Hij keert vervolgens terug naar New York, realiseert zich tijdens een van de vele stapavondjes in de legendarische nachtclub Studio 54 dat hij homo is, werkt twee jaar bij modeontwerpster Cathy Hardwick (“Ik heb haar een maand lang elke dag gebeld voordat ze me een baan als assistent gaf) en gaat daarna aan de slag als ontwerpdirecteur bij Perry Ellis. “Twee jaar lang heb ik met plezier voor Perry Ellis – en hun toenmalige hoofddesigner Marc Jacobs – gewerkt, maar daarna was ik moe van de Amerikaanse modewereld,” vertelt Ford in een interview met *New York Times*. “Ik wist dat ik mijn roots moest verlaten als ik een echt goede ontwerper wilde worden. Mijn cultuur stond me in de weg. Teveel stijl is in Amerika not done, terwijl stijl in Europa juist wordt gewaardeerd.” Hij neemt daarop ontslag bij Perry

Ellis en verhuist naar Milaan, waar hij in 1990 – als relatief onbeduidend ontwerpertje – wordt aangenomen bij Gucci, het begin van zijn toekomst als de belangrijkste modeontwerper van onze tijd.

Out of the box denken

“Wat Tom Ford bij Gucci heeft gedaan is te gek,” zegt Bastiaan van Schaik. “Op het moment dat hij er kwam werken wilde niemand ook maar in Gucci gezien worden – ik geloof dat ze zelfs moeite hadden om mensen te vinden die er wilden wérken.” Ford brengt daar in amper een paar jaar tijd verandering in. In de vroege jaren negentig achter de schermen – binnen zes maanden na zijn komst ontwerpt hij mannenkleding, vervolgens ontfermt hij zich over de schoenen om zich daarna ook te gaan bemoeien met de geuren, advertenties, imago en winkelaankleding – en vanaf 1994 als het nieuwe boegbeeld, want gepromoveerd tot creatief directeur, van het merk.

“Die promotie betekende de grote ommekeer voor Gucci,” zegt James Veenhoff. “Samen met de financiële man van Gucci, Domenico de Sole, vormde Ford een briljant team. Ze sneden alle licenties – meer dan honderd – af, bouwde de relatie met ambachtelijke familiebedrijven in de regio weer op en zetten Gucci met de eerste complete prêt-à-porter-collectie ooit weer helemaal op de kaart. De rest is geschiedenis. Elke nieuwe collectie kreeg laaiende recensies en Tom Ford werd al snel beschouwd als een van de belangrijkste mensen in de modewereld.” Het geheim achter het doorslaande succes bij Gucci schuilt ‘m volgens Veenhoff in de combinatie van soft porno en ambacht: “Ford gaf luxe een spannend randje en herhaalde dit kunstje nog een keer voor Yves Saint Laurent.” Befaamd in dit kader zijn de door Ford bedachte advertencampagnes voor de YSL-geuren Opium (met een roodharige Sophie Dahl die – op een kettinkje en stiletto’s na – volledig naakt bevallig staat te wezen) en YSL M7 (met martial arts-kampioen Samuel de Cubber full frontal naakt) die nog maar eens bevestigen dat Tom Ford nooit te beroerd is om out of the box te denken – en al helemaal niet om risico’s te nemen.

Een risico is ook zeker zijn besluit om de Gucci Group in 2004, na ruzies over de creatieve koers, te verlaten. “Toen ik daar vertrok dacht ik: ‘Nu is het doek definitief voor me gevallen’, zegt Tom Ford in een gesprek met *Fantastic Man*. “En ik wist ook zeker dat ik nooit meer iets in de mode wilde doen. Ik voelde me afgemat en was uitgeput door het veel te harde werken. Ik voelde me gedesillustioneerd door mijn laatste ervaringen bij Gucci en had geen idee wat ik in de toekomst nog moest en kon doen. De rest van mijn leven rentenierend doorbrengen op tennis- en golfbanen? Gelukkig heb ik die gedachte uit mijn systeem weten te bannen en heb ik me er weer toe kunnen zetten me te focussen op wat ik écht wil: kleren maken.”

Vleugje sexappeal en exclusiviteit

Of nou ja, kleren maken. Een jaar na het vertrek bij Gucci komt Tom Ford eerst met een zonnebrillencollectie gevolgd door het Tom Ford-label in 2007. Dat zeer succesvolle label bestaat behalve uit peperdure mannenkleding ook uit geuren en huidverzorgingsproducten en zo wordt gefluisterd, binnenkort ook uit een heuse dameslijn. En dan is er ook nog de filmcarrière van Ford, die vorig jaar aanvang nam met *A Single Man*, een wereldwijde hit. Alsof dat niet genoeg is, houdt de beste man ook nog eens tijd over voor een bloeiend sociaal leven: Ford is immers al twintig jaar gelukkig met z’n partner Richard Buckley, ex-hoofdredacteur van *Vogue Homme International*, met wie hij volgens de laatste roddels een kind wil gaan opvoeden.

“Zijn leven klinkt als een sprookje,” zegt Mart Visser. “Maar neem van mij aan dat hij altijd keihard heeft gewerkt. Daarnaast heeft Ford inzicht. Zijn kleding heeft een heel mooie, stille signatuur, Ford is voor mij echt de meester van de evergreens. Dat vind ik zijn kracht en dat is volgens mij ook de reden dat zijn ontwerpen zo in trek zijn. Wat je nu van hem koopt, kun je

over vijf jaar nog steeds dragen. De prijs is hoog, maar daarvoor heb je dan ook wat: vakmanschap, ambacht en de signatuur van Tom Ford. Ik zie hem niet als een van de grootste modekoningen van deze tijd, want zo denk ik niet, maar hij zit zeker bij mijn favoriete ontwerpers aller tijden.”

Dat geldt ook voor stylist Roel Schagen (“Het enige nadeel van zijn kleding is dat je er dun voor moet zijn, maar dan staat het ook echt beeldschoon”), Frans Molenaar (“Ongelofelijk wat hij maakt, die pakken, de brillen en die film... hoe krijgt hij het voor elkaar!”), James Veenhoff (“De meeste kleren die hij maakt wil je als man wel hebben”) en Bastiaan van Schaik: “Je koopt niet alleen een pak van Tom Ford, je koopt de hele vibe eromheen. Als mensen zien dat je Tom Ford draagt, dan weten ze: dat zit wel goed. Tom Ford is mr. Perfectie en als je iets van hem koopt, koop je een stukje van die hele beleving. Dat geeft je een goed gevoel.”

En misschien is dat wel het meest sluitende antwoord op de vraag wát Tom Ford nu eigenlijk zo bijzonder maakt: hij geeft je een goed gevoel. Zoals een vrouw zich sexy voelt als ze Chanel draagt, zo is een man in z'n element in een Tom Ford-pak. En heb je geen geld voor zo'n pak, dan is er altijd nog een originele Tom Ford-zonnebril, uniek Tom Ford-geurtje of Tom Ford-film binnen handbereik. Voor elk wat wils, maar allemaal met dat vleugje sexappeal, exclusiviteit en perfectie dat onlosmakelijk verbonden is met de producten van Tom Ford. Hij is niet zomaar een ontwerper die flink aan de weg timmert, hij is een lifestyle. En een verdomd goeie ook.